

РЕШЕНИЕ

№ 4468

гр. София, 10.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 29.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **10904** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано на основание Решение №11595/30.10.2024 г., постановено по адм. д. №5829/2024 г., с което ВАС е отменил Решение №2823 от 26.04.2024 г., постановено по адм. д. №1259 по описа за 2024 г. на Административен съд – София-град и е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

Предмет на оспорване е Заповед №РТР24-РД56-18/12.01.2024 г., издадена от Кмета на район „Триадица“ - СО, с която е отказано предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, свързани с отглеждането и обучението на детето Б. С. Х. за периода 01.11.2023 г. – 31.12.2023 г. и до сря на учебната 2023/2024 г. по депозирано от В. М. В. Заявление №РТР23-КМ01-447/16.11.2023 година. В жалбата се твърди, че не е налице основание за отказване на предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, свързани с отглеждането и обучението на детето, доколкото детето Б. С. Х. е кандидатствало и е класирано в детска градина /ДГ/ № 167 „Малкият принц“, но не в целодневна или полудневна форма, а в почасова организация към детското заведение. Доколкото Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места /Наредбата/ в чл.3, ал.1, т.1 предвижда като изискване за получаване на средства за компенсиране на разходите на родителите, пряко свързани с

отглеждането и обучението на децата им, детето да е кандидатствало и да не е прието в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, според оспорващата не са били налице предпоставки за издаване на оспорения отказ. По тези съображения, поддържани и в съдебно заседание лично от оспорващата, се иска отмяната му.

Ответникът, Кмета на Район „Триадица“ – СО, чрез процесуалния си представител ст. юрисконсулт С. В. в съдебно заседание оспорва жалбата с доводи за нейната недоказаност и неоснователност. Твърди, че оспораната заповед е законосъобразна.

По настоящото дело са приобщени писмените доказателства, събрани в хода на производството по адм. д. №1259/2024 г. по описа на Административен съд – София-град, включително заверено копие административната преписка. В хода на настоящото производство нови доказателства не са представени.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Не е спорно между страните, и от доказателствата се установява, че В. М. В. е родител и законен представител на малолетното дете Б. С. Х., роден 2019 г., което е с настоящ адрес в Район „Триадица“ – СО.

Видно от приложените по делото препис-извлечение от Информационна система за обслужване на детските заведения, подготвителните групи в училищата и първи клас (ИСОДЗ), на 01.09.2023 г. детето Б. С. Х. е класирано в ДГ № 167 „Малкият принц“, в почасова организация към детското заведение. В същия е отразено, че на 07.09.2023 г. родителите са отказали да го запишат в детското заведение.

На 01.11.2023 г. между В. М. В. и Частна детска градина „Щастливата къща“ ЕООД е сключен договор №75/01.11.2023 г. за целодневно обучение на Б. С. Х. срещу заплащане на месечна такса в размер на 540 лева, заверено копие от който се съдържа в административната преписка.

Производството пред административния орган е започнало по Заявление №РТР23-КМ01-447/16.11.2023 г., подадено от В. М. В., с искане за изплащане на компенсация за периода 01.11.2023 г. – 31.12.2023 г. и до края на учебната 2023/2024 г. Посочено е, че за учебната 2023/2024 г. родителите на детето не получават на друго основание от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми средства за подпомагане на обучението. Обучението на детето се осъществява в частна детска градина „Щастливата къща“, за удостоверяване на което обстоятелство е приложен договор №75/01.11.2023 г. и фактура за заплащане на сумата от 540 лева.

По подаденото заявление е издадена оспорената в настоящото производство Заповед № РТР24-РД56-18/12.02.2024 г., с която Кмета на Район „Триадица“ - СО е отказал изплащане на компенсация по Заявление № РТР23-КМ01-447/16.11.2023 г. по съображения, че детето Б. С. Х. е кандидатствало, класирано е и не е записано в ДГ №167 „Малкият принц“, което противоречи на чл.3, ал.1, т.1 от Наредбата.

За установяване компетентността на издателя на процесната заповед е представена Заповед №СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на Кмета на СО, с която на кметовете на райони в СО са делегирани правомощия по Наредбата.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА като подадена от надлежна страна, чиито законни интереси непосредствено се засягат от процесния акт, срещу подлежащ на съдебен контрол административен акт и в срок. От представените от ответника

доказателства се установява, че заповедта е съобщена на оспорващата на посочения от нея електронен адрес на 15.01.2024 г., а жалбата е постъпила в съда на 29.01.2024 г.

Разгледана по същество жалбата е и ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно разпоредбата на чл.168, ал. 1 АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност съдът извършва пълна проверка на обжалвания административен акт относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, т. е. на всички основания, визирани в чл.146 от АПК. При преценката си съдът изхожда от правните и фактическите основания, посочени в оспорвания индивидуален административен акт, представената административна преписка и събраните по делото доказателства. При проверката на административния акт, съдът не е обвързан от основанията, въведени от оспорващия, нито от неговото искане.

Възможността за предоставяне на средства на родители, чиито деца не са приети в държавна или общинска детска градина е предвидена в Закона за предучилищното и училищното възпитание /ЗПУО/ и издадената въз основа на него Наредба в тази насока.

Така съгласно чл.283, ал.12 от Закона за предучилищното и училищното възпитание /ЗПУО/, държавата предоставя средства на родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в първи клас за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и не е предложено от общината по местоживееене на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище. Според ал.15 на посочената разпоредба, условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал.12 се определят с наредба на Министерския съвет.

В изпълнение на посочената разпоредба с ПМС №76/05.03.2021 г. е приета Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места, обн.ДВ, бр.20/09.03.2021 г., изм. и доп. ДВ. бр.79 от 21 Септември 2021 г.

Съгласно чл.3, ал.1 от Наредбата родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите им, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им, ако едновременно са изпълнени посочените в тази разпоредба условия.

В Раздел III от Наредбата е регламентиран редът за изплащане на средствата за компенсиране на разходите. Според чл.8 родителите, които желаят да получават компенсиране при условията и по реда на тази наредба за извършваните от тях разходи, пряко свързани с обучението и отглеждането на децата им, за всяка учебна година подават заявление по образец съгласно Приложение №1 в общината по настоящия адрес на детето.

Според ал.3 на същата разпоредба общината извършва проверка за наличието на условията на чл.3 към датата на подаване на заявлението и уведомява родителите, които имат право да получават компенсиране на разходите. Когато не са налице условията по чл.3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния

кодекс – ал.4.

За изплащане на компенсация родителите по чл.8, ал.3 /тези, които са подали заявление и според общината имат право на компенсация/ подават искане в общината по настоящия адрес на детето /чл.9, ал.1 от Наредбата/ в посочените срокове. С искането родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл.3, ал.1, т.6, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите - по касов или безкасов път, със съответната информация за банковата сметка /ал.2 и ал.3 на чл.9 от Наредбата/. Общината проверява дали са налице изискванията на чл.3, ал.1, т.2, 4 и 6, извършва проверка на подадените документи съгласно изискванията на чл.4 - 8 и на допустимостта на разходите – чл.10, ал.1. Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи – ал.2. Размерът на компенсацията за допустимите разходи се определя за всеки месец поотделно на базата на действително извършените от родителя месечни разходи, удостоверени с документите по чл.5, 6 и 7, но не повече от размера по чл.2, ал.1.

При така очертаната законодателна уредба следва извода, че за да възникне правото на компенсиране на разходите и същите да бъдат компенсирани се издават два акта – по чл.8 от Наредбата, с който се признава правото на компенсиране на разходите и по чл.10, ал.2 от Наредбата – с който се определя конкретния размер на дължимите средства.

С оглед мотивите на ВАС в отменителното Решение №11595/30.10.2024 г., постановено по адм. д. №5829/2024 г., задължително за настоящата инстанция, следва да се приеме, че Кмета на Район „Триадица“ – СО е компетентен да издава акт от вида на процесния.

Спазени са изискванията за писмена форма на акта. Същият е издаден в писмена форма, а от съдържанието му става ясно, че е отказано изплащане на компенсация за периода от 01.11.2023 г. до 31.12.2023 г. и до края на учебната 2023 – 2024 г. по подаденото заявление. В процесния случай, макар да е посочено в оспорената заповед, че е издадена на основание чл.10 от Наредбата, съдът приема, че същата е с правно основание чл.8, ал.4 от същата. До този извод се стига предвид мотивите за отказ, а именно липса на една от кумулативно предвидените в чл.3 от Наредбата предпоставки, които се проверяват именно в производство по издаване на акт по чл.8 от Наредбата. Освен това самото заявление е подадено по образеца – Приложение 1 към чл.8, ал.1 от Наредбата, като в същото е поискано изплащане на компенсация за извършените разходи за обучение и отглеждане на детето за учебната 2023/2024 г. Предвид това и с оглед посочените фактическо основание, правното основание за постановяване на отказа е разпоредбата на чл.8, ал.4 от Наредбата. Според нея, както се посочи по-горе, когато не са налице условията по чл.3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на АПК. Съдът намира, че грешното или непълно посочване на правното основание не е самостоятелно основание за отмяна на оспорения акт, тогава когато вярната правната квалификация може да бъде изведена от изложените фактически основания. В настоящия случай са посочени фактите и обстоятелствата, обосновава извод, че на заявителя не следва да се изплащат исканите компенсация и за цялата учебна година. Актът е мотивиран в достатъчна степен, за да може да се установи волята на издателя му. Предвид изложеното съдът намира, че не е налице нарушение във формата на

акта, което да обосновава неговата отмяна на основание чл.146, т.2 АПК.

Съдът намира, че оспореният отказ е издаден при допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, които следва да бъдат квалифицирани като съществени по смисъла на чл.146, т.3 АПК и да обуславят отмяната му на това основание.

Според съдебен състав нарушенията на административнопроизводствените правила е съществено само тогава, когато е повлияло или е могло да повлияе върху крайното решение по същество на административния орган. Т. процесуално нарушение в случая се констатира. В тази връзка съдът намира, че в нарушение на чл.35 АПК в хода на проведеното административно производство не са изследвани всички относими факти и обстоятелства и към преписката не са приложени доказателства, от значение за случая. Това е така, защото като основание за постановения отказ е посочена разпоредбата на чл.3, ал.1, т.1 от Наредбата, обоснована с приложената справка в ИСОДЗ, от която е констатирано, че детето е участвало в класирането за учебната 2023/2024 г. и на 01.09.2023 г. е класирано в ДГ „Малкия принц“. За да са налице предпоставките на чл.3, ал.1, т.1 от Наредбата следва да е установено, че детето е кандидатствало за прием съгласно съответните изисквания, определени по реда на чл.59, ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование, в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, и да не е прието поради липса на свободни места за съответната учебна година. Към административната преписка липсват доказателства, от които да се установят тези факти. Приложената справка в ИСОДЗ установява само, че детето е било прието в почасова организация и не е записано. Не е ясно обаче дали същото е кандидатствало само за тази форма. Липсват доказателства дали детето е кандидатствало за прием в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование, в които да не е прието. Събирането на тези доказателства е от съществено значение за спора, тъй като за да е налице основание за отказ, мотивиран с разпоредбата на чл.3, ал.1, т.1 от Наредбата следва да са установени именно предвидените в този текст факти. Като не е събрал доказателства в тази насока, административният орган е издал оспорения акт при непълнота на доказателствата вследствие на допуснатото съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Това нарушение е съществено, тъй като от една страна ако не беше допуснато, можеше да доведе до друг резултат и от друга – тъй като възпрепятства съда да извърши цялостен контрол на обжалвания акт. Предвид това същото е основание за отмяна по смисъла на чл.146, т.3 АПК.

Съдът намира, че допуснатите процесуални нарушения са довели и до материална незаконосъобразност на процесния отказ, който е издаден и в несъответствие с приложимите материалноправни разпоредби – основание за отмяната му по чл.146, т.4 АПК.

При подадено заявление за получаване на компенсации за цялата учебна година в чл.8, ал.3 от Наредбата е предвидено, че Общината извършва проверка за наличието на условията на чл.3 към датата на подаване на заявлението и уведомява родителите, които имат право да получават компенсиране на разходите. Както вече се каза, в случая е прието, че не е налице изискването на чл.3, ал.1, т.1 от Наредбата, тъй като е установено, че детето е участвало в класирането за учебната 2023/2024 т. и на 01.09.2023 г. е класирано в ДГ №167 „Малкият принц“.

Съдът намира този извод на административния орган за неправилен. От приложения към административната преписка препис-извлечение от Информационна система за обслужване на детските заведения, подготвителните групи в училищата и първи клас (ИСОДЗ) се установи, че на 01.09.2023 г. детето Б. С. Х. е класирано в ДГ № 167 „Малкият принц“, но в почасова организация към детското заведение. Съдът намира, че класирането в тази организация на предучилищното образование не е основание да се приеме, че липсват предпоставките на чл.3, ал.1, т.1 от Наредбата. Това е така, тъй като в тази разпоредба изрично е посочено, че детето следва да е кандидатствало и да не е

прието в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование. В този смисъл е и разпоредбата на чл.283, ал.12 ЗПУО. От служебно изготвената от административния орган справка от ИСОДЗ не се установява детето да е било прието в държавна или общинска дестка градина или училище в такава организация на образованието. Напротив, видно от справката е, че не е било класирано в такава. Като е приел противното, административният орган е издал незаконосъобразен акт и в нарушение на материалния закон, който на това основание следва да бъде отменен. Доколкото въпросът за компенсирането на разходите на родителите, пряко свързани с обучението и отглеждането на децата им, е от изключителната компетентност на кмета на общината, респективно на изрично упълномощеното от него лице, преписката следва да бъде изпратена на компетентния административен орган за ново произнасяне по Заявление № РТР23-КМ01-447/16.11.2023 г., подадено от В. М. В., в съответствие с указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото съдебно решение. При новото произнасяне административният орган следва да събере доказателства дали детето е кандидатствало за прием в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование, в които да не е прието и в случай, че установи, че това е така, като вземе предвид, че класирането в почасова организация не е основание за отказ по чл.3, ал.1, т.1 от Наредбата, да изследва и останалите предпоставки по чл.3, ал.1 от Наредбата и да издаде мотивиран краен акт по подаденото заявление.

Водим от гореизложеното и на основание чл.173, ал.2 АПК, Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Заповед №РТР24-РД56-18/12.01.2024 г., издадена от Кмета на Район „Триадица“ - СО, с която е отказано предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, свързани с отглеждането и обучението на детето Б. С. Х. за учебната 2023/2024 г. по депозирано от В. М. В. Заявление №РТР23-КМ01-447/16.11.2023 г.

ИЗПРАЩА Преписка по Заявление №РТР23-КМ01-447/16.11.2023 г., подадено от В. М. В. от [населено място] на Кмета на Район „Триадица“ – СО за ново произнасяне, в съответствие с указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в настоящото съдебно решение, в 7-дневен срок от влизането му в сила.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: